

בש"פ 3740/14 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 3740/14

לפני: כבוד השופט צ' זילברטל

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: פלוני

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

בשם המבקשת: עו"ד ה' גורני

בשם המשיב: עו"ד נ' בונדר

החלטה

1. בקשה שישית להארכת מעצרו של המשיב בתשעים ימים, לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996.

2. עניינו של המשיב נסקר בהרחבה בהחלטות קודמות של בית משפט זה (ראו: בש"פ 6253/12 מיום 13.9.2012 (השופט ח' מלצר); בש"פ 2158/13 מיום 3.4.2013 (השופט י' עמית); בש"פ 3538/13 מיום 22.5.2013 (השופט א' רובינשטיין); בש"פ 4782/13 מיום 4.7.2013 (השופט נ' סולברג); בש"פ 5371/13 מיום

עמוד 1

6.8.2013 (השופט א' רובינשטיין); בש"פ 6194/13 מיום 17.9.2013 (השופט ח' מלצר); בש"פ 8612/13 מיום 6.1.2014 (השופט א' שהם); בש"פ 1451/14 מיום 11.3.2014 (השופט נ' סולברג)).

כתב האישום

3. נגד המשיב הוגש ביום 9.7.2012 כתב אישום המייחס לו מספר רב של עבירות אינוס, מעשי סדום, מעשים מגונים, תקיפה בנסיבות מחמירות, תקיפת קטינה ואיומים, אותן נטען כי ביצע כלפי בתו הקטינה, ילידת 1994 (להלן: המתלוננת). עוד הואשם המשיב בעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו. על-פי המתואר בחלקו הכללי של כתב האישום, המתלוננת הייתה קרבת לעבירות מין קשות שבוצעו בה על-ידי אחיה, יליד 1992, בין השנים 2002 ל-2008. המשיב ואמה של המתלוננת ידעו על מעשי האח, ונהגו לשוחח עמה ולומר לה כי עליה לדאוג שאחיה לא יחדיר את איבר מינו לאיבר מינה, מחשש שאיש לא ירצה להתחתן איתה. על-פי המתואר באישום הראשון, נהג המשיב לאנוס את המתלוננת, לבצע בה מעשי סדום ומעשים מגונים תוך שאיים עליה והפעיל כלפיה אלימות קשה. נטען, כי המעשים בוצעו בין השנים 2008 ל-2012, כאשר המתלוננת הייתה שבה לבית הוריה מפנימייה בה למדה. באישום השני פורטו מעשי אלימות פיסית קשה בה נקט המשיב כלפי המתלוננת מאז שהייתה בגיל הגן. בין היתר צוין, כי המשיב נהג לחבט במתלוננת במקל מטאטא ולהצליף בה עם כבל חשמלי, עד שגרם לה חבלות גוף של ממש. במקרה אחד שפך המשיב מרק חם על ידה של המתלוננת וגרם לה לכוויות. במקרה אחר הצליף המשיב במתלוננת בעוצמה עד שהיא נדרשה לטיפול רפואי בבית-חולים נוכח נפיחות עזה בפניה ובראשה, המטומה בידה הימנית, ושריטה גדולה ברקתה. כאשר המתלוננת אמרה למשיב כי תספר על מעשיו, הוא איים עליה כי "ישלח אותה" שוב לבית חולים. על-פי המתואר באישום השלישי, המשיב סרב לשתף פעולה עם שוטרים שהגיעו לעצור אותו ביום 26.6.2012.

הליכי המעצר

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המבקשת בקשה למעצרו של המשיב עד לתום ההליכים נגדו. ביום 18.7.2012 הורה בית המשפט המחוזי בבאר-שבע על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים (מ"ת 12-07-17436, כב' הנשיא י' אלון). צוין, כי קיימות ראיות לכאורה "ברמה משמעותית ביותר" ביניהן הודאת המשיב בחלק נכבד מן המיוחס לו, והודעותיהן של המתלוננת ושל עובדות הפנימייה בה היא שהתה. בית המשפט המחוזי הדגיש כי נשקפת מן המשיב "מסוכנות מחרידה" נוכח חומרת המעשים המיוחסים לו, וצוין וכי "לא תסכון לו למשיב חלופת מעצר באשר היא".

5. ביום 23.7.2012 הגיש המשיב בקשה לעיון חוזר בהחלטה לעצרו עד תום ההליכים. בבקשה נטען, כי חל כרסום ראייתי נוכח חומר חקירה חדש, ולפיכך יש לבחון את שחרורו לחלופת מעצר. ביום 30.7.2012 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה. ערר שהגיש המשיב לבית משפט זה נדחה אף הוא בהחלטת השופט ח' מלצר (בש"פ 6253/12), תוך שנקבע כי קיימות ראיות לכאורה, וכי המעשים המיוחסים למשיב מקימים חזקת מסוכנות ברורה וחשש ממשי ואינהרנטי לשיבוש הליכי משפט.

6. ביום 27.1.2013 הגיש המשיב בקשה שנייה לעיון חוזר בגדרה הציע כי הוא ישוחרר לחלופת מעצר בישיבה בירושלים בפיקוח שני ערבים. ביום 7.3.2013 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה, בציינו כי לא ניתן ליתן במשיב אמון, כי אין בחלופה שהוצעה כדי לאיין את מסוכנותו, וכי המפקחים שהוצעו כלל אינם מכירים את המשיב ואופיו. בצד זאת, צוין בית המשפט המחוזי לרעה את התנהגותו השלילית של המשיב בדיון שהתנהל בבקשה.

7. משמשפטו של המשיב לא הסתיים בתום תשעה חודשים, הגישה המבקשת בקשה להארכת מעצרו בתשעים ימים. ביום 3.4.2013 קיבל השופט י' עמית את הבקשה והורה על הארכת מעצרו של המשיב (בש"פ 2158/13). השופט י' עמית עמד על המסוכנות הרבה הנשקפת מהמשיב, הנלמדת בין היתר ממעשיו אשר בחלקם הוא הודה, והדגיש כי קיים חשש אינהרנטי לשיבוש הליכי משפט במקרה דנא. כמו כן ציין השופט י' עמית, כי אף שבאותו שלב טרם החלה שמיעת ראיות בתיק העיקרי, העיכוב העיקרי נבע מהתנהלותו הדיונית של המשיב אשר הגיש בקשות רבות לדחיית הדיונים.

8. סמוך למועד הגשת בקשת המבקשת להארכת מעצרו של המשיב, הגיש המשיב בקשה שלישית לעיון חוזר, בה הציע חלופת מעצר בבית אמו בפיקוח ארבעת אחיו ובתנאים מגבילים נוספים. ביום 2.5.2013 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה, וקבע כי מדובר בחלופה שכבר נדחתה בעבר. ערר שהגיש המשיב על ההחלטה נדחה על-ידי השופט א' רובינשטיין (בש"פ 3538/13), תוך שנקבע כי "המדובר במעשים לכאורה שבשפל המדרגה האנושית, המוסרית והפילית, המצביעים על מסוכנות ... " וכי הפרשה "מעוררת פלצות אם הדברים נכונים". יחד עם זאת קבע השופט א' רובינשטיין כי לכאורה חלה המסוכנות רק כלפי המתלוננת, ויש לבחון האם ניתן לנטרלה באמצעות פיקוח, איזוק והרחקה. נוכח האמור נקבע, כי המשיב יפנה לבית המשפט המחוזי לאחר עדות המתלוננת, ויוזמן תסקיר עדכני כדי לאפשר בחינה של חלופות מעצר אפשריות.

9. בחלוף פרק זמן נוסף הוארך מעצרו של המשיב, בהסכמתו (בש"פ 4782/13). השופט סולברג ציין בהחלטתו כי המשיב יהיה רשאי לפנות בבקשה לעיון חוזר לבית המשפט המחוזי בהתאם להחלטת השופט רובינשטיין כאמור לעיל.

10. המשיב הגיש בקשה רביעית לעיון חוזר, ובגדרה טען, כי המתלוננת עזבה את הארץ, והיות שהמסוכנות היא נקודתית כלפיה, יש לשחררו ממעצר. ביום 25.7.2013 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה. נקבע, כי אף שמסוכנות המשיב היא בעיקר כלפי המתלוננת, אין ללמוד מכך על היעדר מסוכנות כלפי אחרים. בנוסף צוין, כי קיים חשש ממשי לשיבוש הליכי משפט באמצעות ניסיונות להשפיע על המתלוננת, גם לאחר שעזבה את הארץ. עוד נאמר, כי "הדעת נותנת, לאור נסיבות העניין בכללותן, כמפורט לעיל, כי יש ממש בטענת המשיבה [המבקשת - צ.ז.] כי המתלוננת 'הועזבה' את הארץ", וצוין כי בעימות שנערך בין השניים הטיח המשיב במתלוננת את הדברים הבאים: "יטיסו אותך לחו"ל רק שמה את יכולה להיות" - ונאמר כי יש בכך לעורר תהיות באשר לנסיבות עזיבתה של המתלוננת את הארץ.

11. על החלטת בית המשפט המחוזי הגיש המשיב ערר לבית משפט זה. ביום 6.8.2013 קבע השופט א' רובינשטיין כי למרות שהחשדות בדבר הסיבות לעזיבתה של המתלוננת את הארץ מעוגנים בנסיבות המקרה, לא קיימות הוכחות ממשיות לכך שהמשיב הבריח את המתלוננת (בש"פ 5371/13). בהחלטתו הורה השופט רובינשטיין על הזמנת תסקיר מעצר, אשר יתייחס לאפשרות שחרור המשיב לחלופת מעצר, וכן לשאלה האם אכן מסוכנות המשיב ממוקדת רק במתלוננת.

12. בהמשך לאמור, ביום 27.8.2013 הוגש לבית המשפט המחוזי תסקיר מעצר. מהתסקיר עלה, כי המשיב נהג לצרוך אלכוהול בכמויות גדולות מבלי שראה בכך בעייתיות, וכי בשתי הזדמנויות נהג באלימות כלפי אשתו אף שתיאר זאת כ"אבדן שליטה רגעי". משיחות שניהל שירות המבחן עם בני משפחתו של המשיב עלה כי הם נכחו באירועים שונים בהם נקט המשיב באלימות כלפי ילדיו, וזאת אף על-פי שהמשיב עצמו שלל כל אפשרות לאלימות כזו מצדו. באשר למתלוננת צוין, כי המשיב לא ביטא עניין במצבה ויחסו כלפיה היה מנוכר, מנדה ומאשים. שירות המבחן לא התרשם

מהמפקחים שהוצעו, וציין כי הם אינם מבינים את משמעות המימוש למשיב. יתרה מכך, שירות המבחן התרשם כי בחלופה המוצעת אף יש כדי להעצים את רמת הסיכון הגבוהה הנשקפת מהמשיב ממילא ואשר אינה מופנית למתלוננת בלבד אלא גם כלפי אחרים הנמצאים בסביבתו. לרקע האמור, דחה ביום 27.8.2013 בית המשפט המחוזי את בקשת המשיב לשחררו לחלופת מעצר.

13. בחלוף תשעים ימים נוספים מהארכת המעצר הקודמת, הגישה המבקשת בקשה שלישית להארכת מעצר. ביום 17.9.2013 האריך השופט ח' מלצר (בש"פ 6194/13) את מעצרו של המשיב בהסכמתו. בא כוח המשיב התנה את ההסכמה בכך שיתאפשר לו להציע בתוך 15 יום חלופת מעצר הדוקה אחרת, שלא אצל בני משפחת המשיב, אך בפועל לא הוצעה חלופה כאמור.

14. כעבור תשעים ימים הגישה המבקשת בקשה רביעית להארכת המעצר. ביום 6.2.2014 קבע השופט א' שהם כי מעצרו של המשיב יוארך בשבעים ימים (בש"פ 8612/13). זאת, בשים לב להודעות מעדכנות שהגישה המבקשת שלפיהן ביום 9.3.2014 אמור היה להתקיים דיון בבקשתה להגיש את הודעותיה של המתלוננת במשטרה, בהתאם לסעיף 10א(ב) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971.

15. בחלוף שבעים ימים הגישה המבקשת בקשה להארכת מעצר חמישית בתשעים ימים נוספים. בבקשה נאמר, כי המתלוננת אותרה ושמיעת הראיות חודשה. ביום 11.3.2014 נעתר השופט נ' סולברג לבקשה (בש"פ 1451/14), בעמדו על קיומן של ראיות לכאורה, על המסוכנות הרבה הנשקפת מן המשיב ועל קיומה של עילת מעצר בשל החשש מפני שיבוש הליכי המשפט. השופט סולברג דחה את טענות המשיב כי המסוכנות היא נקודתית ומכוונת רק כלפי המתלוננת וחזר על האמור בתסקיר מיום 27.8.2013 כמפורט לעיל. בתוך כך צוין, כי "קצב התנהלותו של התיק איטי למדי ואינו משרביע רצון. עם זאת נראה כי האחריות לכך נופלת, בכל הפחות בחלקה, לפתחו של המשיב, אשר הגיש בקשות רבות לדחיית הדיונים במשפטו ...", ובצד זאת הביע תקווה כי יואץ קצב שמיעת המשפט, בין היתר לנוכח חזרתה של המתלוננת ארצה.

ההליך העיקרי

16. כעולה מן הבקשה, שמיעת ההוכחות בתיק העיקרי החלה בחודש יוני 2013, ועד לחודש אוקטובר באותה השנה התקיימו מספר דיוני הוכחות. לאחר מכן חל עיכוב בהליך בשל עזיבת המתלוננת את הארץ, עד לאיתורה בחודש פברואר 2014, מאז נשמעה עדותה והיא נחקרה בחקירה נגדית. נכון לעת זו נסתיימה פרשת התביעה, כאשר בסך הכול התקיימו שבעה דיוני הוכחות, בהם העידו שנים-עשר עדי תביעה. שמיעת פרשת ההגנה החלה ביום 5.6.2014.

הבקשה

17. המבקשת שבה על האמור בבקשות המעצר הקודמות. לשיטתה, העבירות החמורות המיוחסות למשיב, וכן האמור ביחס לאליו בתסקיר שירות המבחן מיום 27.8.2013, מעידים על מסוכנות גבוהה אשר אינה מופנית כלפי המתלוננת בלבד. זאת ועוד, המבקשת סבורה כי קיים חשש ברור ואינהרנטי לשיבוש הליכי משפט ולניסיון להשפיע על עדות המתלוננת, ובעניין זה היא מפנה להחלטת השופט י' עמית מיום 3.4.2013 (בש"פ 2158/13) בה נאמר כי: "החשש לשיבוש הליכי משפט הוא אינהרנטי בעבירות מין במשפחה, וכוחו יפה במיוחד במקרה דנן, שעה שהמשפחה

מגוננת על המשיב". המבקשת מדגישה, כי מספר שופטים בחנו ודחו חלופות מעצר שונות שהוצעו, תוך שנקבע כי אין בהן בכדי להגשים את תכלית המעצר. לעניין הימשכות ההליך מציינת המבקשת כי אכן קצב שמיעת התיק לא היה מיטבי עד כה, אך יחד עם זאת טענה כי פרשת התביעה נסתיימה, וכי העיכוב בהליך נבע מבקשות דחייה שהגיש המשיב ומפרק הזמן בו נדרש היה לאתר את המתלוננת כשהיא עזבה את הארץ.

18. בדיון שנערך בפניי עדכנו הצדדים, כי בישיבה האחרונה נשמעה עדותו של המשיב ונקבעה ישיבה נוספת ליום 19.6.2014 להמשך חקירתו הנגדית. בא כוח המשיב, עו"ד בונדר, טען כי לא יהיה די בישיבה הבודדה הקבועה עתה כדי להשלים את חקירתו הנגדית של המשיב, ומה גם שישנם עדי הגנה נוספים שצריכים להישמע. משכך, העריך עו"ד בונדר כי עד למתן הכרעת הדין יידרשו שתי הארכות מעצר נוספות. לטענת עו"ד בונדר, בנסיבות אלה, ונוכח האמור בהחלטות קודמות של בית משפט זה באשר למסוכנותו הממוקדת של המשיב, אין מקום להותירו במעצר ויש לשחררו לחלופת מעצר הדוקה. עו"ד בונדר הוסיף, כי הדברים מתחדדים נוכח עדות המתלוננת ממנה לא עולה, כי "הוברחה" לחו"ל בלחץ בני משפחתה ומאחר שהחשש לשיבוש מהלכי משפט פוחת עתה משהסתיימה פרשת התביעה. עו"ד גורני השיבה, כי גם אם בעבר נשקל שחרורו של המשיב בהתאם להחלטת השופט א' רובינשטיין הנזכרת לעיל, נוכח הערכה באשר למסוכנותו הנקודתית, הרי שהתסקיר שהוגש בעניינו היה שלילי ולא הותיר פתח לשחרורו. עו"ד גורני הזכירה, כי אפשרות שחרורו של המשיב לחלופה נבחנה פעם אחר פעם על-ידי בית המשפט המחוזי ועל-ידי בית משפט זה ונמצא כי לא ניתן לשחררו. עו"ד גורני חזרה על האמור בבקשה ביחס למסוכנות המשיב, והסבירה כי בשל כך אין מקום לשחררו לחלופה, אך הדגישה כי המבקשת לא תתנגד לקביעת מועדים נוספים כדי לקדם את הדיון בתיק.

19. דיון והכרעה. לאחר העיון בבקשה ושמיעת טענות הצדדים, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל ויש להאריך את מעצרו של המשיב.

20. אכן, במקרה זה מתקיימים שיקולים לכאן ולכאן, שכן המשיב נתון במעצר כבר תקופה ממושכת ונראה גם כי בקצב הנוכחי התיק לא יסתיים במסגרת הארכה זו וייתכן שתידרש, לכל הפחות, הארכת מעצר נוספת. כמו כן, כפי שציין המשיב, לעיתים יש בעובדת סיום פרשת התביעה כדי להפחית מן החשש לשיבוש הליכי משפט. עם זאת, וכפי שיפורט, איני סבור כי נתון זה הוא בעל משמעות יתרה בענייננו לנוכח הנתונים האחרים בעניינו של המשיב. אל מול השיקולים שנמנו לעיל עומדת מסוכנותו הברורה של המשיב, אשר לא ניתן להקל בה ראש, והדברים פורטו בהרחבה בהחלטות בית משפט קמא ובית משפט זה. המשיב אמנם טוען, כי בהחלטות קודמות בעניינו נאמר כי מסוכנותו היא ממוקדת, ולכן יש לבחון את שחרורו לחלופה שתאיין מסוכנות נקודתית זו, אך, כאמור, לאחר הערכות אלה הוגש תסקיר מעצר שלילי ביותר. בתסקיר מתואר המשיב כאדם שנוהג באלימות כדי להשליט את רצונותיו על סביבתו, ובין היתר בשל כך, הוערך כי מסוכנותו אינה ממוקדת אך במתלוננת. אם לא די בכך, הרי שחלופות המעצר שהוצעו עד כה על-ידי המשיב נמצאו לא ראויים. אוסיף, כי לטעמי, עתה, משהמתלוננת שבה ארצה, מסוכנותו "הממוקדת" של המשיב כלפיה מתחדדת אף היא, ואין בכך שסיימה להעיד כדי להפחית משמעותית ממסוכנות זו, בפרט נוכח העמדות השליליות שביטא כלפיה בפני שירות המבחן. לא אחת נפסק, כי בין יתר שיקולי המעצר בעבירות מין קשות תובא בחשבון ההשלכה על שלומה ותחושת בטחונה של המתלוננת, שיכולה להיות לעצם שחרור הנאשם (ראו, למשל, בש"פ 7497/03 גואטה נ' מדינת ישראל (10.9.2003)). לחשש זה יש משקל יתר במקרה דנא נוכח יחסו של המשיב כלפי המתלוננת.

זאת ועוד, אף כי ייתכן שהמשפט לא יסתיים במהלך הארכה הבאה, בהחלט ניתן לומר כי לאחר שהסתיימה פרשת התביעה, וכיוון שהתרשמתי כי פרשת ההגנה אינה מצריכה קביעת דיונים רבים, סיומו של התיק נראה באופק ולא קיימים עוד ספקות לעניין משך ההליך הצפוי כפי שהיו בעבר. גם לעובדה זו יש משקל במכלול השיקולים וגם בה יש משום משקל נגד לשיקול כבד המשקל שעניינו חלוף הזמן הממושך מאז פתיחת משפטו של המשיב.

בנסיבות אלה, אינני סבור שיש בשיקול של חלוף הזמן ומשך מעצרו של המשיב כדי להטות את הכף לעבר דחיית הבקשה וזאת, בעיקר, נוכח הסכנה שמהווה המשיב לסביבתו בכלל ולמתלוננת בפרט. לצד זאת סבורני, כי על הצדדים לפעול על מנת לנסות ולהחיש את קצב שמיעת התיק, ולפנות לבית משפט קמא כדי שייקבעו כבר עתה מועד או מועדים נוספים להמשך שמיעת פרשת ההגנה וסיכומים, ככל שיומנו העמוס של בית המשפט מאפשר זאת.

21. סוף דבר, הבקשה מתקבלת. מעצרו של המשיב מוארך בתשעים ימים החל מיום 12.6.2014 או עד למתן פסק הדין בתפ"ח 17416-07-12, לפי המוקדם.

ניתנה היום, י"ג בסיון התשע"ד (11.6.2014).

שׁוֹפֵט
